

Pšenice bo razun nekaterih deželá večidel prav lepe, ali vsaj lepe. Vendar pa je na Ogerskem precej snetnjave, rje pa je bolj v severnih krajih precej veliko, polegla je v goratih deželah.

Ogršice se bo z malo izjemami veliko in dobre pridelalo.

Ozimnega ječmena, katerega posebno veliko imajo na Krasu, na Kranjskem in v doljnem Štajarskem, se bode veliko pridelalo. Tudi jarega ječmena bo precej razen vzhodnih in severno-zapadnih deželá, kjer ga je suša vzela.

Za oves je letina bila večidel jako ugodna, manj pa na več krajih Českega in na velikih Ogerskih planjavah.

Sočivja se pričakuje povsod obilo.

Proso kaže na Hrvaškem dobro.

Koruza je v več krajih vzhodnih dežela trpela po suši, v goratih deželah pa po mokroti, tudi jej je sem ter tje na Ogerskem črv škodoval; v večem delu deželá pa obeta dober pridelek, posebno lepa je na Štajarskem in Hrvaškem.

Zgodnjega in poznega krompirja se pričakuje obilo, le sem ter tje mu je črv in suša škodovala, na doljnem Štajarskem se kaže po več krajih krompirjevec zaradi prevelike mokrote kodrčast.

Zelje v doljni Avstriji prav dobro kaže, v vzhodni Galiciji pa slabo.

Lan kaže prav dobro na Koroškem in Moravskem, dobro na južnem Tirolskem, Kranjskem in v severnih krajih Ogerskega.

Detelje bo veliko, v nekaterih deželah pa prav veliko.

Sena je v goratih deželah in v doljni Avstriji veliko, v drugih deželah manj, posebno pa na Ogerskem.

Trta obeta skoro v vseh vinskih deželah obilen pridelek, le na Tirolskem in Predarlskem ne, kjer imajo ono trtno bolezen, katera že veliko let po mnogih vinskih deželah škodo dela; tudi palež je tukaj, kakor na Štajarskem, precej trt osmodil.

Kar se tiče sadja, pričakujejo češpelj veliko na Hrvaškem in posebno v vojaški granici; kar pa se tiče drugega sadja, bo pridelek skoro v vsaki deželi v nekaterih krajih dober, v drugih pa slab; v enih krajih bo jabelk veliko, hrušek pa malo, v drugih pa ravno narobe, v enih jabelk in hrušek veliko, v drugih pa skor nič hrušek in jabelk; z nekaterih dreves, ki so bila polna jabelk ali hrušek, pada sedaj sad. Na Ogerskem sem ter tje tudi sadje zeló gnjije.

Sviloprejke so večidel dobro delale; na Goriškem so s kokoni prav zadovoljni.

Gospodarske skušnje.

Kedaj je pravi čas žito žeti?

Ker eni pravijo, da je dobro, ako se žito, zlasti ozimino, še pol nezrelo žanje, drugi pa nasproti trdijo, da še le, kedar je zrnje že trdo, je neki učen posestnik večkrat nalašč oboje natanko poskusil.

Iz njegovih skušinj zdaj zvemo, da prezgodaj in prepozno je škoda. Pri prezgodni žetvi ne zaleže boljša (tečniša) slama toliko, kolikor gre na zroju v zgubo; pri prepozni žetvi je sicer zrnje težje, pa je slama lesena, tedaj netečna.

Pravi čas po Rohdetovih natančnih skušnjah žito žeti je takrat, kedar se v bilkah ne pretaka več žitni sok, kedar so tedaj bilke jenjale živeti in so že bele ali rumene, čeravno je zrno še mehko. O tem času požeto žito dá najboljši pridelek v zrnju in na slami.

Kako zatreti plevel na njivah.

Od kod se zaseje plevel na njive? Seme plevela je včasih v njivi sami, včasih pride od drugod. Rastline, ki jih kmetovalec šteje med plevel, zorijo že večidel pred žetvijo žita; zrelo njih seme se osuje in tako poseje po njivi. Ali pa zatrosi veter od bližnjih senožet, spašnikov itd. plevel na polje. Tudi živina, ki se po njivah pase, ga zaseje po gnoji, v katerem se dostikrat ne prebavljeno plevelno seme najde, ali pa ga kmetovalec z gnojem vred pripelje na polje.

Vse to naši kmetovalci sami dobro vedó, le o tem jih ima več krivo misel, da menijo, da moča in zmrzlina pokončá plevel. Al plevel je in ostane plevel, dokler bo svet stal. Kako rad marsikak plevel kalí in pa težko se pokončati dá, učé obilne skušnje. Resničen je pregovor, „da kopriva ne pozebe“.

Kako tedaj to nadlogo zatreti? Popolno in vselej je odpraviti ni mogoče. Dosti pa se vendar dá storiti o tem. Poglavni pomočki so ti-le:

1) preorji o pravem času večkrat in globoko plevelno njivo. Suho vreme je za to najbolje, ker solnce kal in mladike izoranega plevela hitro osuší, da zvenejo in poginejo;

2) semensko žito pridno čisti. V malih kmetijah zbirajo lahko otroci pozimi plevelno seme iz žita in ga tako čistijo;

3) dobro ravnaj gnoj. Kolikorkrat se gnoj iz hleva kida na gnojíšče, potrosi ga s prahom neugasenega apna. Živo apno razjé deloma plevelno seme. Tudi pri napravljanji gnojnih kupov iz mešanega gnoja naj bi se tako z apnom ravnalo. Sploh smemo reči, da kmetovalci koristí apna za kmetijstvo še ne cenijo tako, kakor zasluži. Apno je kaj dobra stvar; naj bi se kmetovalci ne bali malih stroškov, ki jih jim apno prizadene, ker dobiček je velik in stroški se obilo splaćajo s tem, da se plevel zatara in pridelek pomnoži.

O kmetijskih nadaljevalnih šolah.

Iz Štajarskega.

O kmetijskih nadaljevalnih šolah se je tudi pri nas mnogo govorilo in pisalo, a vendar so te šole le sem ter tje zaželeni vspeh imele. Pred nekimi leti je hotelo ministerstvo kmetijstva v soglasji z družbo kmetijsko v Gradcu na enkrat take dobro urejene šole imeti, zato so se nekaterim učiteljem, ki so komaj obljubili, da bodo take šole imeli, že dajale nagrade. Kasneje pa so začeli s temi nagradami varčnejši postajati, in znani so mi slučaji, da učitelji, kateri so se po 3 in 4 leta trudili v takih nadaljevalnih kmetijskih šolah, niso dobili za to niti „bog plati“. Toraj ni bilo pri tej reči nobenega pravila, nobene norme, in je še danes ni. V zadevi učne tvarine in učnega časa je deželni šolski svet lani izdal neko naredbo, katera se opira pa zopet le na teoretična vodila in nima nobene praktične misli.

Pri teh kmetijskih nadaljevalnih kursih nahajam jaz dvojne pomanjkljivosti: ena je v tem, da se učiteljem ne podaja dovolj zanesljivega upanja, da bode pri uspešnem podučevanju dobil kolikor toliko nagrade za svoj prostovoljni trud, — druga pomanjkljivost je pa v tem, da se ne pové učitelju gotov in dober način, po katerem bi učence skozi obaletna zimska tečaja šoli pridržati mogel. Učitelju naj bi se obljubil vsaj neka-košen minimum nagrade (recimo 15 do 25 gold.), kateri se more pri posebno dobrih vspehih tudi povekšati, učenci pa naj se deloma po postavah ali ukazih v te šole primorajo, ali pa naj se skuša privabiti jih na ta način, da se jim pri marljivem obiskovanju obljubi kaka nagrada s knjigami ali kakim gospodarskim orodjem. Obligaten pa naj bi bil ta kmetijski poduk na pr. za one